

EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS PARLAMENTS

PADOME

**Strasbūrā, 2026. gada 29. aprīlī
(OR. en)**

**2023/0266(COD)
LEX 2512**

PE-CONS 22/26

**TRANS 215
CLIMA 190
CODEC 651**

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA
PAR TRANSPORTA PAKALPOJUMU SILTUMNĪCEFĒKTA GĀZU EMISIJU UZSKAITI**

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES
REGULA (ES) 2026/...**

(2026. gada 29. aprīlis)

par transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisiju uzskaiti

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 91. panta 1. punktu un 100. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu²,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru³,

¹ OV C, C/2024/890, 6.2.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/890/oj>.

² OV C, C/2024/1982, 18.3.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/1982/oj>.

³ Eiropas Parlamenta 2024. gada 10. aprīļa nostāja (OV C, C/2025/1313, 13.3.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1313/oj>) un Padomes 2026. gada 26. februāra nostāja pirmajā lasījumā [(OV ...)/(Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta)]. Eiropas Parlamenta ... nostāja [(OV ...)/(Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta)].

tā kā:

- (1) Atbalsts centieniem uzlabot Savienības transporta sistēmas ilgtspēju un efektivitāti ir priekšnoteikums, lai saglabātu stabilu virzību uz klimatneitralitāti, kas jāpanāk vēlākais līdz 2050. gadam, vienlaikus pienācīgi ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt taisnīgu un iekļaujošu pārkārtošanos, saglabāt nepārtrauktu izaugsmi un stiprināt Eiropas rūpniecības konkurētspēju.

- (2) Siltumnīcefekta gāzu emisiju uzskaiti dažādās tautsaimniecības nozarēs, tostarp transporta nozarē, izmanto, lai iegūtu kvantitatīvus datus par siltumnīcefekta gāzu emisijām no konkrētām publisko struktūru, uzņēmumu un patērētāju darbībām. Labāka informācija par transporta pakalpojumu sniegumu ir spēcīgs instruments, lai transporta lietotājiem radītu pareizus stimulus izdarīt ilgtspējīgāku izvēli, ietekmētu transporta operatoru, transporta pakalpojumu organizatoru un mezglu operatoru uzņēmējdarbības lēmumus un samazinātu to subjektu siltumnīcefekta gāzu emisijas, kuri īsteno publiskā iepirkuma līgumus. Salīdzināmi un ticami dati par siltumnīcefekta gāzu emisijām ir pamatprasība, lai radītu minētos stimulus un tādējādi veicinātu publisko struktūru, uzņēmumu un patērētāju paradumu maiņu nolūkā sekmēt to, ka tiek sasniegti Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojumā “Eiropas Zaļais kurss” izvirzītie mērķi transporta jomā un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/1119⁴ noteiktie mērķi. Šī regula ir viena no darbībām, ko Savienība papildus citiem Savienības tiesību aktiem vai iniciatīvām, tostarp Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai (ES) 2024/825⁵, īsteno virzībā uz zaļo pārkārtošanos.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1119 (2021. gada 30. jūnijs), ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 (“Eiropas Klimata akts”) (OV L 243, 9.7.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>).

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/825 (2024. gada 28. februāris), ar ko attiecībā uz patērētāju dalības veicināšanu zaļās pārkārtošanās procesā, nodrošinot viņiem labāku aizsardzību pret negodīgu praksi un viņu labāku informētību, groza Direktīvas 2005/29/EK un 2011/83/ES (OV L, 2024/825, 6.3.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/825/oj>).

- (3) Neraugoties uz pieaugošo transporta nozares ieinteresēto personu interesi, transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisiju uzskaites izmantošana kopumā joprojām ir maz izplatīta. Vairumā gadījumu transporta lietotāji nesaņem precīzu informāciju par transporta pakalpojumu sniegumu, un transporta operatori, transporta pakalpojumu organizatori un mezglu operatori neaprēķina un neatklāj savas emisijas. Nesamērīgi zems siltumnīcefekta gāzu emisiju uzskaites izmantošanas līmenis ir jo īpaši novērojams starp mikrouzņēmumiem, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), kas veido visnotaļ lielāko daļu uzņēmumu, kuri iekšējā tirgū piedāvā transporta pakalpojumus. MVU faktiski saskaras ar nesamērīgi lielāku finansiālo un administratīvo slogu, kad tie nolemj aprēķināt savu transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisijas.
- (4) Komisija savā 2011. gada 28. marta Baltajā grāmatā “Ceļvedis uz Eiropas vienoto transporta telpu – virzība uz konkurētspējīgu un resursefektīvu transporta sistēmu” ir izklāstījusi Savienības transporta sistēmas nākotnes redzējumu un definējusi politikas programmu, lai risinātu ar transportu saistītos gaidāmos izaicinājumus, jo īpaši nepieciešamību saglabāt un attīstīt mobilitāti un ievērojami samazināt transporta un loģistikas darbību radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas.

- (5) Komisija savā 2020. gada 9. decembra paziņojumā “Ilgspējīgas un viedas mobilitātes stratēģija – Eiropas transporta virzība uz nākotni” ir minējusi stimulus izvēlēties ilgtspējīgākās transporta iespējas gan attiecībā uz konkrētu transporta veidu, gan starp transporta veidiem. Minētās iniciatīvas ietver Eiropas mēroga regulējuma izveidi transporta un loģistikas radīto siltumnīcefekta gāzu emisiju saskaņotai mērīšanai, balstoties uz globāli atzītiem standartiem; šis regulējums pēcāk varētu tikt izmantots, lai uzņēmumiem un galalietotājiem sniegtu aplēses par to izvēles rezultātā radīto oglekļa pēdu un lai palielinātu galalietotāju un patērētāju pieprasījumu pēc ilgtspējīgākiem transporta un mobilitātes risinājumiem, vienlaikus izvairoties no zaļmaldināšanas.
- (6) Ar transportu un loģistiku saistītās siltumnīcefekta gāzes tiek emitētas transportlīdzekļa ekspluatācijas, transporta un loģistikas centru darbības un attiecīgo energoiesēju ražošanas laikā, transportlīdzekļa ražošanas laikā un ekspluatācijas laika beigās, kā arī transporta infrastruktūras būvniecības un uzturēšanas laikā.

- (7) Tādēļ ir lietderīgi noteikt saskaņotus noteikumus par kravas un pasažieru transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisiju uzskaiti, lai iegūtu salīdzināmus datus par transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisijām un izvairītos no maldinošas informācijas par to sniegumu, kas izriet no iespējas izvēlēties starp dažādām emisiju aprēķināšanas metodēm un ievaddatiem. Šādiem saskaņotiem noteikumiem būtu jānodrošina vienlīdzīgi konkurences apstākļi starp Savienības transporta un mezglu subjektiem un transporta un mezglu subjektiem no trešām valstīm, kā arī starp transporta veidiem, segmentiem un valstu transporta tīkliem. Saskaņotu noteikumu noteikšanai arī būtu jāpalīdz radīt stimulus publiskām struktūrām, uzņēmumiem un patērētājiem mainīt savus paradumus, lai, sākot izmantot salīdzināmus un uzticamus datus par siltumnīcefekta gāzu emisijām, samazinātu transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisijas.
- (8) Šai regulai būtu jānodrošina atsauces satvars siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķināšanai un atklāšanai komerciālos nolūkos uz līguma pamata vai brīvprātīgi, vai ja šādu aprēķināšanu un atklāšanu prasa piemērojamie Savienības vai valsts tiesību akti. Minētajam satvaram būtu jāveicina citi emisiju samazināšanas pasākumi, kurus turpmāk varētu veikt publiskās iestādes un nozare, tostarp transporta līgumos iekļaujot klauzulas par siltumnīcefekta gāzu pārredzamību, pasažieriem vai klientiem sniedzot informāciju par transporta pakalpojuma siltumnīcefekta gāzu emisijām vai nosakot ar klimatu saistītus kritērijus zaļā iepirkuma procedūrām.

- (9) Neraugoties uz ieguvumiem, kas izriet no lielākas pārredzamības attiecībā uz transporta pakalpojumu sniegumu, šīs regulas obligāta piemērošana visiem transporta un mezglu subjektiem, kas piedāvā transporta pakalpojumus iekšējā tirgū, būtu nesamērīga un radītu pārmērīgas izmaksas un slogu. Tāpēc šī regula būtu jāpiemēro tikai tiem subjektiem, kuri nolemj vai kuriem saskaņā ar citiem attiecīgiem leģislatīvajiem un neleģislatīvajiem režīmiem ir pienākums aprēķināt siltumnīcefekta gāzu emisijas no kravu vai pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem, kuru izpilde tiek sākota vai pabeigta Savienības teritorijā, un atklāt informāciju par tām. Līdz ar to tas attiecas arī uz pakalpojumiem, kuru sākuma vai galamērķa punkts atrodas trešā valstī. Proti, lai nodrošinātu, ka visi attiecīgie transporta pakalpojumi tiek uzskaitīti, un garantētu vienlīdzīgus konkurences apstākļus starp Savienības transporta un mezglu subjektiem un transporta un mezglu subjektiem no trešām valstīm, šī regula būtu jāpiemēro transporta pakalpojumiem, kas sākas un beidzas ārpus Savienības teritorijas, bet apstājas Savienībā, lai uzņemtu vai izsēdinātu pasažierus vai iekrautu vai izkrautu kravas.

- (10) Šī regula būtu jāpiemēro subjektiem, kas aprēķina un atklāj transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisijas, jo īpaši transporta operatoriem, transporta pakalpojumu organizatoriem un mezglu operatoriem, kā arī nosūtītājiem, kas ir konkrēta transporta lietotāju kategorija un kas pasūta transporta pakalpojumus, lai pārvietotu to kravu uz noteiktām vietām vai no tām, un kas atkarībā no situācijas varētu uzņemties arī transporta operatora, transporta pakalpojumu organizatora vai datu starpnieka lomu. Ārējo aprēķinu rīku izstrādātājiem, trešo personu datubāzu izstrādātājiem un atbilstības novērtēšanas struktūrām, kas sniedz atbalsta pakalpojumus transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisiju datu aprēķināšanai vai verifikācijai, vajadzētu būt saistošiem tādiem konkrētiem noteikumiem, kas attiecīgi saistīti ar ārējo aprēķinu rīku sertifikāciju, siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitāšu standartvērtību tehnisko kvalitātes pārbaudi, kā arī ar verifikācijas darbībām un akreditācijas procedūrām. Šī regula būtu jāpiemēro arī tiem datu starpniekiem, kas aprēķina transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisijas un atklāj informāciju par tām. Ja datu starpnieki tikai iegūst vai apvieno siltumnīcefekta gāzu emisiju izvaddatus un pēc tam atklāj šādus izvaddatus, tiem vajadzētu būt saistošiem tikai attiecīgajiem noteikumiem, kuri attiecas uz atklāto siltumnīcefekta gāzu emisiju datu paziņošanu un pārredzamību, lai tādējādi nodrošinātu minēto izvaddatu salīdzināmību tirgū.

- (11) Siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķināšana un atklāšana, kas paredzēta šajā regulā, būtu jāveic dezagregētā veidā transporta pakalpojumu līmenī saskaņā ar šajā regulā minēto transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķināšanas metodiku. Līdz ar to šī regula nebūtu jāpiemēro, ja siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķināšana un atklāšana tiek veikta agregētā veidā. Tas ietver situācijas, kad ar vidi saistītas informācijas obligāta atklāšana ilgtspējas ziņu sniegšanas nolūkā un vides kontu izveide statistikas vajadzībām izriet no citiem Savienības tiesību aktiem, piemēram, tādas, kuras paredzētas ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 691/2011⁶ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2022/2464⁷. Savukārt vajadzētu būt iespējamam informāciju, kas iegūta, pamatojoties uz šo regulu, izmantot, lai izstrādātu konsolidētos emisiju ziņojumus, kurus prasa citi piemērojamie Savienības tiesību akti, ar noteikumu, ka attiecīgās metodikas un savāktie dati ir pietiekami saderīgi.

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 691/2011 (2011. gada 6. jūlijs) par Eiropas vides ekonomiskajiem kontiem (OV L 192, 22.7.2011., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/691/oj>).

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2464 (2022. gada 14. decembris), ar ko attiecībā uz korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu groza Regulu (ES) Nr. 537/2014, Direktīvu 2004/109/EK, Direktīvu 2006/43/EK un Direktīvu 2013/34/ES (OV L 322, 16.12.2022., 15. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj>).

- (12) Pareiza metodika transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķināšanai ir viens no svarīgākajiem šajā regulā noteiktā saskaņotā Savienības regulējuma aspektiem. Metodikai būtu jānodrošina, ka emisiju aprēķini, kas veikti visā transporta ķēdē, sniedz salīdzināmus un precīzus datus par siltumnīcefekta gāzu emisijām, izmantojot vienotu metodisko darbību kopumu. Metodikā būtu arī pienācīgi jāņem vērā transporta tirgus vajadzības, lai izvairītos no nevajadzīgas sarežģītības, pārmērīga sloga un pārmērīgām izmaksām, jo īpaši MVU, un ieinteresētajām personām būtu jāspēj to praktiski īstenot.
- (13) EN ISO 14083:2023 “Siltumnīcefekta gāzes – Transporta ķēdes darbības radušos siltumnīcefekta gāzu emisiju kvantificēšana un ziņošana” (“EN ISO standarts”), ko Eiropas Standartizācijas komiteja publicēja 2023. gada aprīlī, vajadzētu būt vienotai metodikai transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķināšanai saskaņā ar šo regulu. Veicinot tās piemērošanu Savienībā, tiek sekmēta siltumnīcefekta gāzu emisiju uzskaites starptautiskā saderība, kā arī atvieglota piemērotās metodikas turpmāka globāla saskaņošana. Komisijas veiktā analīze parādīja, ka EN ISO standarts ir visatbilstošākais un samērīgākais standarts, lai sasniegtu šīs regulas mērķus, tostarp plašāku izmantošanu tirgū un siltumnīcefekta gāzu emisiju datu salīdzināmību. Siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķināšana tiek veikta, pamatojoties uz metodi “no urbuma līdz riteņiem”, kas ietver siltumnīcefekta gāzu emisijas, kuras rodas no enerģijas nodrošināšanas un transportlīdzekļu izmantošanas pārvadājumu un transporta mezgla darbību laikā.

- (14) Komisija sadarbībā ar Eiropas Standartizācijas komiteju un dalībvalstu valsts standartizācijas iestādēm ir apņēmusies nodrošināt pilnīgu piekļuvi šai regulai.
- (15) Parasti uzskata, ka aprites cikla emisijas ietver siltumnīcefekta gāzu emisijas “no urbuma līdz riteņiem” un emisijas no transportlīdzekļu ražošanas, apkopes un likvidēšanas, kā arī attiecībā uz transporta infrastruktūru, ciktāl tai ir nozīme, kā noteikts Komisijas Ieteikumā (ES) 2021/2279⁸. Tomēr aprites cikla novērtējums var radīt augstas īstenošanas izmaksas un transporta un mezglu subjektus pakļaut uzskaites sarežģītībai, jo īpaši emisijām, kas saistītas ar infrastruktūru. Samērīguma un darbības jomas apsvērumu dēļ šajā regulā nebūtu jāprasa izmantot aprites cikla novērtējumu, ja Komisija nav veikusi novērtējumu. Turklāt, lai šīs regulas nolūkā saglabātu atsauci uz globāli atzītiem standartiem, minētā novērtējuma ietvaros Komisijai, izvērtējot šo regulu, būtu jāziņo par progresu, kas panākts Starptautiskajā Standartizācijas organizācijā.

⁸ Komisijas Ieteikums (ES) 2021/2279 (2021. gada 15. decembris) par vidiskās pēdas metožu izmantošanu produktu un organizāciju aprites cikla vidiskā snieguma mērīšanai un uzrādīšanai (OV L 471, 30.12.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2279/oj>).

- (16) Būtu jāpievērš uzmanība tam, lai nenotiktu atkāpšanās no EN ISO standarta metodikas izvēles nolūkā izvairīties no nekonsekvences tirgū sniegto transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķināšanā, jo īpaši starptautisko transporta ķēžu kontekstā. Tomēr ir lietderīgi, ka Komisija novērtē vajadzību pēc iespējamiem EN ISO standarta pielāgojumiem no Savienības politikas, tostarp gaidāmo tiesību aktu, perspektīvas. Ja Komisijas novērtējumā tiek secināts, ka standarta vai tā komponenta grozījums rada acīmredzamu neatbilstības risku attiecībā uz šīs regulas mērķiem vai citiem piemērojamiem Savienības tiesību aktiem, jo īpaši Regulu (ES) 2021/1119, Komisijai būtu jāpieņem nepieciešamie deleģētie akti, lai aizliegtu minētā grozījuma piemērošanu. Ja minētais novērtējums liecina par risku, ka standarta vai tā komponenta grozījums varētu radīt pārmērīgu nelīdzsvarotību, aprēķinot transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisijas konkrētos tirgus segmentos, vai radīt neatbilstību starp minēto standartu un šīs regulas mērķiem vai citu piemērojamo Savienības tiesību aktu mērķiem, Komisijai vajadzētu spēt pieņemt nepieciešamos īstenošanas aktus, lai pieprasītu Eiropas Standartizācijas komitejai attiecīgi pārskatīt standartu.
- (17) Lai novērstu neprecīzas informācijas izplatīšanos tirgū, pirms pakalpojuma sniegšanas var būt nepieciešams precizēt vienoto metodiku attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisijām būtiskiem parametriem un pieņēmumiem, kas izmantoti siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķināšanai. Tas pats attiecas uz citiem būtiskiem tehniskajiem parametriem, kas saistīti ar siltumnīcefekta gāzu emisiju iedali vai datu elementu agregēšanu, ja minēto parametru izmantošana vienotajā metodikā nav nepārprotami izskaidrota.

- (18) Lai aprēķinātu transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisijas, var izmantot dažāda veida ievaddatus, tostarp primāros un sekundāros datus. Primāro datu izmantošana dod visdrošākos un visprecīzākos rezultātus, tāpēc prioritāte būtu jāpiešķir minēto primāro datu pakāpeniskai ieviešanai siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķināšanas procesos. Primārie dati dažām ieinteresētajām personām, jo īpaši MVU, var būt nesasniedzami vai pārāk dārgi. Tāpēc būtu jāatļauj izmantot sekundāros datus, paredzot skaidrus nosacījumus. Tomēr, lai iegūtu precīzāku siltumnīcefekta gāzu emisiju uzskaitījumu, dalībvalstij vajadzētu spēt noteikt, ka primāro datu izmantošana ir obligāta attiecībā uz tādām transporta darbībām tās teritorijā, ko veic transporta un mezglu subjekti, kuru darbinieku skaits pārsniedz konkrētu, valsts tiesību aktos noteiktu robežvērtību, ja transporta pakalpojums sākas un beidzas tās teritorijā. Lai nekavētu starptautiskos transporta pakalpojumus un MVU attīstību, dalībvalstīm šāda prasība nebūtu jāpiemēro pārrobežu transporta darbībām, tostarp transporta darbībām tranzītā caur to teritoriju vai transporta darbībām, kas paredzētas MVU.
- (19) Neskarot valsts atbalsta noteikumus, dalībvalstīm vajadzētu spēt ieviest administratīva, finansiāla vai operacionāla rakstura stimulus, lai veicinātu primāro datu izmantošanu.

- (20) Attiecībā uz sekundārajiem datiem transporta pakalpojuma siltumnīcefekta gāzu emisijas var aprēķināt, izmantojot standartvērtības vai modelētus datus. Standartvērtības būtu jānosaka un modelētie dati būtu jāizstrādā un jāatjaunina neitrālā un objektīvā veidā, pamatojoties uz uzticamiem avotiem un atbilstošiem parametriem. Datubāzēs nevajadzētu būt ietvertām tādām standartvērtībām, kas noved pie tā, ka izrietošās siltumnīcefekta gāzu emisijas tiek strukturāli novērtētas par zemu, ja salīdzina ar zināmajām salīdzināmu pakalpojumu reālajām vērtībām. Šādos gadījumos trešo personu datubāzēm pēc tehniskās kvalitātes pārbaudes nevajadzētu saņemt pozitīvu novērtējumu.
- (21) Būtu jāizveido siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitāšu standartvērtību Savienības pamata datubāze (“Savienības pamata datubāze”), lai uzlabotu to siltumnīcefekta gāzu emisiju datu salīdzināmību, kas iegūti, piemērojot šo regulu. Minētajai Savienības pamata datubāzei būtu jānodrošina pietiekama granularitāte un jāatspoguļo specifiskums, kāds visā Savienībā pastāv nozaru, reģionālā un valstu līmenī, un tajā būtu jāiekļauj atsevišķas tabulas par katru transporta veidu. Komisijai būtu jānodrošina, ka Savienības pamata datubāze tiek regulāri atjaunināta, un reizi gadā vai biežāk būtu jānovērtē nepieciešamība pēc atjauninājumiem. Jūras kuģniecības jomas dati būtu jāiegūst no *Thetis-MRV* datubāzes un attiecīgā gadījumā būtu jāpapildina ar citiem informācijas avotiem, piemēram, *FuelEU* datubāzi. Tomēr, ņemot vērā minēto standartvērtību specifiskumu nozaru, reģionālajā un valstu līmenī visā Savienībā, būtu jāatļauj arī citas attiecīgas datubāzes un datu kopas, ko pārvalda trešās personas, ar nosacījumu, ka tām tiek veikta tehniskā kvalitātes pārbaude Savienības līmenī.

- (22) Nosakot transporta pakalpojuma siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitāti, ir nepieciešami transporta energonesēju siltumnīcefekta gāzu emisiju faktori, lai iegūtu siltumnīcefekta gāzu emisiju aplēses, kas atspoguļo enerģijas daudzumu, kurš izmantots “no urbuma līdz riteņiem” perspektīvā. Tāpēc, lai nodrošinātu ievaddatu salīdzināmību un kvalitāti, būtu jāizveido centrāla Savienības transporta energonesēju siltumnīcefekta gāzu emisijas faktoru standartvērtību datubāze (“centrālā Savienības datubāze”).
- (23) Ar elektroenerģijas izmantošanu saistīto emisiju kvantitatīvā noteikšanā būtu jāveicina uz atrašanās vietu balstīta pieeja, ar noteikumu, ka dažādajām dalībvalstīm ir pieejamas atjauninātas un precīzas emisiju intensitātes vērtībām. Ja tā ir lietderīga un pietiekami izstrādāta, varētu piemērot uz tirgu balstītu pieeju, ar noteikumu, ka ir izpildīti EN ISO standarta J pielikumā paredzētie nosacījumi.
- (24) Savienības pamata datubāzei un centrālajai Savienības datubāzei būtu, ja pieejams un ja ir lietderīgi, jāietver standartvērtības, par kurām Savienība ir vienojusies vai par kurām Savienības interesēs ir panākta vienošanās starptautiskā līmenī. Ņemot vērā specifiskumu, kāds visā Savienībā pastāv nozaru, reģionālā un valstu līmenī, Savienības pamata datubāzei un centrālajai Savienības datubāzei būtu jāatspoguļo transportlīdzekļu tipi un transporta energonesēji, ko parasti izmanto Savienībā, dažās vai visās dalībvalstīs. Savienības pamata datubāzei un centrālajai Savienības datubāzei būtu jāatspoguļo arī dažādo dalībvalstu unikālās iezīmes.

- (25) Savienības pamata datubāzes un centrālās Savienības datubāzes izstrāde un uzturēšana, kā arī trešo personu pārvaldīto datubāzu un datu kopu tehniskā kvalitātes pārbaude būtu jāveic neitrālai un kompetentai struktūrai, kas darbojas Savienības līmenī. Ņemot vērā Eiropas Vides aģentūras kompetenci, tā ir vispiemērotākā iestāde, kas var sniegt nepieciešamo tehnisko palīdzību šīs regulas attiecīgo noteikumu pareizai īstenošanai. Vajadzības gadījumā šim darbam vajadzētu balstīties uz citu Savienības nozaru struktūru ieguldījumu un saņemt to atbalstu saskaņā ar Savienības tiesību aktiem. Vajadzības gadījumā dalībvalstīm vajadzētu spēt sniegt Komisijai papildu un brīvprātīgu ieguldījumu.
- (26) Vajadzētu būtu iespējamam izmantot modelētus datus, ja to pamatā ir modelis, kas izveidots saskaņā ar vienoto metodiku un attiecīgā gadījumā citiem šajā regulā paredzētajiem noteikumiem par sekundāro datu un aprēķinu rīku izmantošanu.

- (27) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2015/757⁹ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK¹⁰ nosaka prasību vākt, mērīt un aprēķināt attiecīgi kuģu un gaisa kuģu siltumnīcefekta gāzu emisijas un katru gadu par tām ziņot. Regula (ES) 2015/757 un Direktīva 2003/87/EK zināmā mērā papildina šo regulu, jo īpaši attiecībā uz sadedzinātās degvielas datu sagatavošanu, kas izmantojami kā ievaddati transporta pakalpojumu emisiju kvantitatīvai noteikšanai par nobraukto attālumu vai pārvadātās kravas apjomu. Vajadzētu būt iespējamam izmantot tādus ievaddatus transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisiju noteikšanai, kuri iegūti, īstenojot citu tiesisko regulējumu, piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/631¹¹,

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2015/757 (2015. gada 29. aprīlis) par jūras transporta radīto siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringu, ziņošanu un verificāciju un ar ko groza Direktīvu 2009/16/EK (OV L 123, 19.5.2015., 55. lpp.,
ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/757/oj>).

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.,
ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj>).

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/631 (2019. gada 17. aprīlis) par CO₂ emisiju standartu noteikšanu jauniem vieglajiem pasažieru automobiļiem un jauniem vieglajiem komerciālajiem transportlīdzekļiem un ar kuru atceļ Regulu (EK) Nr. 443/2009 un Regulu (ES) Nr. 510/2011 (OV L 111, 25.4.2019., 13. lpp.,
ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/631/oj>).

(ES) 2019/1242¹², (ES) 2023/1805¹³ vai (ES) 2023/2405¹⁴. Ņemot vērā to, ka visos attiecīgajos Savienības tiesību aktos transporta jomā ir lietderīgi atsaukties uz vienotu standartu, Komisijai būtu jācenšas nodrošināt šīs regulas saderību un konsekvenci ar spēkā esošajiem Savienības tiesību aktiem un turpmākām iniciatīvām. Jo īpaši Komisijai būtu jācenšas turpmākajās iniciatīvās un visos sekundārajos tiesību aktos noteikt, ka jebkādi transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisiju uzskaitē, ko veic dezagregētā veidā, ir jābalstās uz šajā regulā minēto vienoto metodiku.

- (28) Lai MVU atvieglotu precīzu datu vākšanu, turpmākos aprēķinus un primāro datu izmantošanu, jautājums par piekļuves transportlīdzekļa ģenerētiem datiem nodrošināšanu būtu jāapsver saistībā ar jebkuru gaidāmo tiesību akta priekšlikumu, kas saistīts ar piekļuvi transportlīdzekļa datiem.

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1242 (2019. gada 20. jūnijs) par CO₂ emisiju standartu noteikšanu jauniem lielas noslodzes transportlīdzekļiem un ar kuru groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 595/2009 un (ES) 2018/956 un Padomes Direktīvu 96/53/EK (OV L 198, 25.7.2019., 202. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1242/oj>).

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/1805 (2023. gada 13. septembris) par atjaunīgo un mazoglekļa degvielu izmantošanu jūras transportā un ar ko groza Direktīvu 2009/16/EK (OV L 234, 22.9.2023., 48. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1805/oj>).

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/2405 (2023. gada 18. oktobris) par vienlīdzīgu konkurences apstākļu nodrošināšanu ilgtspējīgam gaisa transportam (*ReFuelEU Aviation*) (OV L, 2023/2405, 31.10.2023., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2405/oj>).

- (29) Lai atvieglotu šīs regulas īstenošanu un ierobežotu aprēķinu sarežģītību, vienlaikus samazinot administratīvo un finansiālo slogu, Komisijai būtu jānodrošina vienkāršots, bezmaksas, publiski pieklūstams un viegli lietojams tiešsaistes aprēķinu rīks, kas īpaši paredzēts transporta mikrooperatoriem, maziem un vidējiem operatoriem. Aprēķinu rīks būtu jāizstrādā saskaņā ar šajā regulā noteikto vienoto metodiku, lai tādējādi tā izmantošana nodrošinātu veiktā aprēķina pareizību. Tam būtu jāatvieglo aprēķini, kuru pamatā ir primārie dati, un būtu jānodrošina iespēja izmantot attiecīgos sekundāros datus, tostarp siltumnīcefekta gāzu emisijas faktorus, un, ja pieejams, siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitāšu standartvērtības, kas iegūtas no datubāzēm, kuras atzītas saskaņā ar šo regulu. Tas būtu jāpapildina ar rokasgrāmatu, kas palīdz īstenot šo regulu un paskaidro, kā aprēķinu rīks darbojas. Aprēķinu rīks būtu periodiski jāatjaunina. Tam būtu jānovērš datu iztrūkums informācijas ķēdē, jāveicina vienota siltumnīcefekta gāzu emisiju uzskaitē tipiskākajiem transporta pakalpojumiem, jāuzlabo datu pārredzamība un salīdzināmība un jāpalīdz palielināt informētību un stimulēt siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķināšanas izmantošanu, ievērojot šo regulu.
- (30) Ir lietderīgi noteikt tādas kopējus rādītājus siltumnīcefekta gāzu emisiju izvaddatu izteikšanai, kuri ir minēto datu salīdzināmības pamatā un ļauj efektīvi salīdzinoši novērtēt dažādus transporta pakalpojumus. Kopējiem rādītājiem būtu arī jāsekmē skaidri sniegta informācija no datu sniedzēja puses un precīza minētās informācijas izpratne no datu saņēmēja puses.

- (31) Jebkurā dezagregētā informācijā par transporta pakalpojuma siltumnīcefekta gāzu emisijām, ko trešai personai atklāj komerciālos vai regulatīvos nolūkos saskaņā ar šo regulu, obligāti uzskatāmā veidā būtu jāiekļauj izvad dati, kas noteikti, ievērojot šajā regulā noteiktos konkrētos noteikumus par transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķināšanu. Attiecīgā gadījumā var pievienot papildu datu elementus, kas kalpo citiem nolūkiem, nevis tiem, kas noteikti šajā regulā.
- (32) Informācijas par siltumnīcefekta gāzu emisijām atklāšana pirms transporta pakalpojuma sniegšanas ir būtiska, lai publiskās struktūras, uzņēmumus un patērētājus mudinātu pieņemt uz informāciju balstītus lēmumus, un tā ietekmē publisko iepirkumu, ko veic publiskās iestādes, un to transporta un mezglu subjektu uzņēmējdarbības lēmumus, kuri sniedz un organizē minētos transporta pakalpojumus tirgū. Tāpēc, ja iespējams, informācija par siltumnīcefekta gāzu emisijām, kas saistītas ar konkrētu transporta pakalpojumu, būtu jāatklāj pirms transporta pakalpojuma sniegšanas. Tomēr vajadzētu būt iespējamam informāciju par siltumnīcefekta gāzu emisijām atklāt pēc transporta pakalpojuma sniegšanas, jo īpaši, ja saziņai starp uzņēmumiem ir vajadzīgs detalizētāks informācijas līmenis, īpaši saistībā ar loģistikas ķēdēm un apakšuzņēmuma līguma attiecībām vai primāro datu izmantošanas nolūkā.

- (33) Lai pierādītu atbilstību šajā regulā noteiktajām prasībām, transporta un mezglu subjektiem un datu starpniekiem, kas aprēķina un atklāj izvaddatus par transporta pakalpojuma siltumnīcefekta gāzu emisijām, būtu jāspēj sniegt pierādījumus, kas pamato minētos izvaddatus. Minētie pierādījumi būtu jāsniedz, ievērojot EN ISO standartā paredzētos noteikumus par ziņošanu transporta pakalpojumu līmenī, un tie būtu jā dara pieejami pēc kompetentās iestādes, piemēram, tiesas, vai citas trešās personas pieprasījuma, ja to prasa atsevišķi juridiski vai līgumiski pienākumi.
- (34) Ja vien nepiemēro atsevišķu vienošanos, datu starpnieks, kas vāc informāciju par transporta un mezglu subjektu vai citu attiecīgo fizisko vai juridisko personu transporta pakalpojuma siltumnīcefekta gāzu emisijām un atklāj to tirgū, nebūtu jāuzskata par atbildīgu, ja minētā informācija neatbilst kādai no šajā regulā noteiktajām prasībām attiecībā uz transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķināšanu un verifikāciju un aprēķinu rīku sertifikāciju. Tomēr datu starpniekam būtu jācenšas izvairīties no neprecīzas vai nepareizas informācijas atklāšanas un būtu jāievēro šajā regulā izklāstītie noteikumi, kas attiecas uz siltumnīcefekta gāzu emisiju izvaddatiem, kā arī uz informēšanu un pārredzamību. Turklāt datu starpniekam būtu jānorāda minētās informācijas avots, lai varētu identificēt attiecīgo informācijas sniedzēju.

- (35) Ārējie aprēķinu rīki, ko trešā puse piedāvā tirgū plašākai komerciālai un nekomerciālai izmantošanai, var atvieglot transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisiju uzskaiti, tādējādi veicinot, ka to izmanto plašākas ieinteresēto personu grupas. Ārējo aprēķinu rīku izmantošana būtu jāsertificē, lai garantētu, ka tie atbilst šīs regulas prasībām, jo īpaši attiecībā uz vienotās metodikas izmantošanu un atbilstošu ievaddatu kopumu.

- (36) Pienācīgi izveidotai sistēmai, ar ko verificē tirgū atklāto siltumnīcefekta gāzu emisiju izvaddatu un ar tiem saistīto aprēķinu procesu atbilstību šajā regulā noteiktajām prasībām, būtu ievērojami jāpalielina uzticēšanās minēto datu ticamībai un precizitātei. Jo īpaši tajā būtu jāparedz sīki izstrādāti nosacījumi, kas reglamentē verifikāciju, neatkarīgi no tā, vai tas attiecas uz vienreizēju vai regulāru pakalpojumu, tostarp atbilstošs pārbaūžu biežums un procedūras pasākumi, pienācīgi ņemot vērā attiecīgo transporta pakalpojumu veidu un apjomu un nepieciešamību izvairīties no nesamērīga administratīvā sloga. Transporta un mezglu subjektiem un datu starpniekiem, kas sekmīgi izturējuši atbilstības novērtēšanu, vajadzētu būt tiesīgiem saņemt atbilstības apliecinājumu, kas būtu vispāratzīts visā Savienībā. Ja ir iekļauti primārie dati, to iekļaušana būtu jānorāda atbilstības apliecinājumā, jo īpaši, lai stimulētu jebkuru subjektu, uz kuru attiecas šī regula, vākt un izmantot primārus datus. Izvaddatu verifikācijā būtu jāiekļauj šādu izvaddatu salīdzināmība, tostarp attiecībā uz attāluma aprēķināšanu, ja ir jāpārbauda noviržu no lielā loka attāluma un īsākā iespējamā attāluma atbilstība EN ISO standartam.

- (37) Ar verifikāciju saistītais administratīvais slogs mazākiem uzņēmumiem varētu būt nesamērīgs, tāpēc no tā būtu jāizvairās. Šajā nolūkā MVU būtu jāatbrīvo no prasībām, kas saistītas ar verifikāciju, ja vien minētie MVU nevēlas saņemt atbilstības apliecinājumu. Turklāt lielajiem uzņēmumiem, apsverot iespēju pieprasīt atbilstības verifikāciju no vērtības ķēdes partneriem, jo īpaši no MVU, būtu jāņem vērā proporcionalitātes princips.

- (38) Savienības transporta nozares tiesību aktos jau ir paredzēti noteikumi par emisiju verificācijas prasībām, jo īpaši Regulās (ES) 2015/757 un (ES) 2023/1805 attiecībā uz jūrniecības nozari un Direktīvā 2003/87/EK attiecībā uz aviācijas nozari. Lai samazinātu administratīvo slogu, būtu jāuzskata, ka verificētāji, kas akreditēti saskaņā ar minētajiem tiesību aktiem, ir saskaņā ar šo regulu akreditēti veikt verificācijas darbības attiecīgajā nozarē, kurā tie darbojas, ar noteikumu, ka tie informē izraudzītās valsts iestādes par savu nodomu veikt šādas darbības arī saskaņā ar šo regulu. Atbilstības novērtēšanas struktūrām vajadzētu būt neatkarīgām un kompetentām juridiskām personām, ko akreditējušas valsts akreditācijas struktūras, kuras izveidotas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 765/2008¹⁵. Regulu (EK) Nr. 765/2008 par atbilstības novērtēšanas struktūru akreditāciju piemēro horizontāli, tostarp verificētājiem, kas akreditēti saskaņā ar Regulām (ES) 2015/757 un (ES) 2023/1805 un Direktīvu 2003/87/EK, un atbilstības novērtēšanas struktūrām, kas akreditētas saskaņā ar šo regulu. Regula (EK) Nr. 765/2008 attiecas arī uz situācijām, kad valsts akreditācijas struktūras ir pilnvarotas veikt atbilstīgus pasākumus, ja atbilstības novērtēšanas struktūra vairs nav kompetenta veikt konkrētu atbilstības novērtēšanas darbību vai ja tā ir nopietni pārkāpusi savus pienākumus.

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 765/2008 (2008. gada 9. jūlijs), ar ko nosaka akreditācijas prasības un atceļ Regulu (EEK) Nr. 339/93 (OV L 218, 13.8.2008., 30. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/765/oj>).

- (39) Ja dezagregētie izvaddati par transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisijām jau ir verificēti saskaņā ar konkrētiem noteikumiem, kas paredzēti citos Savienības aktos, tostarp – attiecībā uz jūrniecības nozari – Regulā (ES) 2015/757 un uz tās pamata pieņemtajos deleģētajos aktos vai Regulā (ES) 2023/1805 un uz tās pamata pieņemtajos deleģētajos aktos un – attiecībā uz aviācijas nozari – Direktīvā 2003/87/EK un uz tās pamata pieņemtajos īstenošanas aktos, būtu jāuzskata, ka attiecīgie dati ir verificēti, ievērojot šo regulu.

- (40) Lai nodrošinātu šīs regulas efektīvu darbību un lai vajadzības gadījumā to papildinātu ar papildu noteikumiem, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu attiecībā uz EN ISO standarta grozījuma novērtēšanu un, ja vajadzīgs, turpmāku grozījumu piemērošanas aizliegšanu, vienotās metodikas atsevišķu elementu novērtēšanu un izslēgšanu, siltumnīcefekta gāzu emisiju izvaddatu kopīgo rādītāju pielāgošanu un papildu metožu un kritēriju noteikšanu atbilstības novērtēšanas struktūru akreditācijai. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu¹⁶. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

¹⁶ Iestāžu nolīgums starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu (OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj).

- (41) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras paredzēt detalizētus noteikumus par pieprasījumiem Eiropas Standartizācijas komitejai pārskatīt EN ISO standartu, par vienotās metodikas precizēšanu, noteikumu un nosacījumu paredzēšanu trešo personu datubāzu tehniskās kvalitātes pārbaudes veikšanai, ES aprēķinu rīka izstrādi, ārēju aprēķinu rīku sertifikāciju un izvaddatu verifikāciju. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011¹⁷.

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

- (42) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi, proti, stimulēt publiskās struktūras, uzņēmumus un patērētājus mainīt savus paradumus, lai samazinātu transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisijas, ieviešot un izmantojot salīdzināmus un uzticamus transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisiju datus, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, neriskējot ieviest administratīvus šķēršļus iekšējā tirgū, kas nozarēm radītu papildu izmaksas un administratīvo slogu, bet šajā regulā noteiktās vienotās metodikas, kura paredzēta transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķināšanai, saskaņotās iedarbības dēļ to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I. nodaļa

Vispārīgie noteikumi

1. pants

Priekšmets un darbības joma

Šī regula paredz noteikumus tādu transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisiju uzskaitēi, kuri sākas vai beidzas Savienības teritorijā, ja dezagregētā informācija par minētajām emisijām tiek aprēķināta un atklāta komerciālos nolūkos uz līguma pamata vai brīvprātīgi vai ja šādu aprēķināšanu un atklāšanu prasa piemērojami Savienības vai valsts tiesību akti.

Šo regulu piemēro:

- a) transporta operatoriem, transporta pakalpojumu organizatoriem un mezglu operatoriem;
- b) datu starpniekiem;
- c) aprēķinu rīku izstrādātājiem;
- d) trešo pušu datubāzu izstrādātājiem; un
- e) atbilstības novērtēšanas struktūrām.

2. pants
Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “siltumnīcefekta gāzes” ir atmosfēras gāzveida sastāvdaļas – gan dabiskas, gan antropogēnas –, kas absorbē un emitē starojumu konkrētos viļņu garumos tā infrasarkanā starojuma spektrā, kuru emitē Zemes virsma, atmosfēra un mākoņi;
- 2) “siltumnīcefekta gāzu emisija” ir siltumnīcefekta gāzu izplūde atmosfērā, kas izteikta oglekļa dioksīda ekvivalenta masā;
- 3) “siltumnīcefekta gāzu emisiju uzskaitē” ir darbības, ko veic, lai, izmantojot mērījumus un aprēķinus, kvantitatīvi noteiktu siltumnīcefekta gāzu emisijas un izmantotu ziņošanai;
- 4) “transporta pakalpojums” ir kravas vai pasažiera pārvadāšana no sākumpunkta uz galamērķi; transporta pakalpojums var ietvert vienu vai vairākus transporta ķēdes elementus, kas paredz gan transporta darbības, gan mezglas darbības;
- 5) “transporta darbība” ir transportlīdzekļa ekspluatācija, lai pārvadātu pasažierus un/vai kravu;
- 6) “mezglas darbība” ir darbība, kuras mērķis ir kravas vai pasažieru pārvietošana caur mezglu;

- 7) “transporta ķēde” ir ar kravu vai pasažieri (vai pasažieru grupu) saistītu transporta elementu secība, kas kopā nodrošina to pārvietošanu no sākumpunkta uz galamērķi;
- 8) “transporta ķēdes elements” ir transporta ķēdes posms, kurā kravu vai pasažieri (vai pasažieru grupu) pārvadā viens transportlīdzeklis vai kurš šķērso vienu mezglu;
- 9) “primārie dati” ir procesa vai darbības kvantitatīva vērtība, kas iegūta, veicot tiešu mērījumu vai aprēķinu, kura pamatā ir tiešie mērījumi;
- 10) “sekundārie dati” ir vai nu modelēti dati, vai standartvērtības, kas neatbilst primāro datu prasībām, tostarp dati no datubāzēm un publicētās literatūras, siltumnīcefekta gāzu emisijas faktoru standartvērtības no valstu pārskatiem, aprēķināti dati, aplēses vai citi reprezentatīvi dati un dati, kas iegūti, izmantojot aizstājējprocesus vai aplēses;
- 11) “transporta pakalpojumu organizators” ir subjekts, kas sniedz transporta pakalpojumus, saistībā ar kuriem par atsevišķu transporta ķēdes elementu ekspluatāciju slēdz apakšuzņēmuma līgumus ar vienu vai vairākiem subjektiem, kas tos ekspluatē;
- 12) “transporta operators” ir subjekts, kas veic transporta darbības, kuras ietver kravu vai pasažieru pārvadājumus, vai abus;
- 13) “mezgla operators” ir subjekts, kas veic mezgla darbības, kuras ietver kravu vai pasažieru pārvadājumus;

- 14) “transporta un mezglu subjekti” ir transporta pakalpojumu organizators, transporta operators un mezgla operators;
- 15) “datu starpnieks” ir juridiska vai fiziska persona, kas sniedz informāciju par tādu transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisijām, kuri sākas vai beidzas Savienības teritorijā, bet kas nesniedz vai neorganizē minētos pakalpojumus;
- 16) “mikrouzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi” jeb “MVU” ir mikrouzņēmumi, mazie uzņēmumi un vidējie uzņēmumi, kā minēts Komisijas Ieteikumā 2003/361/EK¹⁸;
- 17) “standartvērtība” ir sekundāro datu vērtība, kas iegūta no publicēta avota un ko uzskata par noklusējuma vērtību, ja trūkst primāro vai modelēto datu;
- 18) “energonesējs” ir viela vai parādība, ko var izmantot mehāniskā darba veikšanai vai siltuma ražošanai, vai ķīmisko vai fizikālo procesu nodrošināšanai;
- 19) “modelētie dati” ir sekundārie dati, kas iegūti, izmantojot modeli, kurā ņemti vērā primārie dati un/vai ar siltumnīcefekta gāzu emisijām saistītie transporta darbības vai mezgla darbības parametri, tostarp izmantojot modeli, kas nodrošināts ar aprēķinu rīku;

¹⁸ Komisijas Ieteikums 2003/361/EK (2003. gada 6. maijs) par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj>).

- 20) “izvaddati” ir dezagregēti dati par transporta pakalpojuma siltumnīcefekta gāzu emisijām, kas iegūti, izmantojot šajā regulā noteikto vienoto metodiku un ievaddatus;
- 21) “transportlīdzeklis” ir visu veidu transporta līdzeklis pasažieru vai preču, vai abu pārvadāšanai;
- 22) “siltumnīcefekta gāzu darbība” ir darbība, kas rada siltumnīcefekta gāzu emisijas;
- 23) “siltumnīcefekta gāzu darbības dati” ir siltumnīcefekta gāzu darbības kvantitatīvs mērījums;
- 24) “siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitāte” ir koeficients, kas transporta darbību vai mezglu darbību sasaista ar siltumnīcefekta gāzu emisiju;
- 25) “siltumnīcefekta gāzu emisijas faktors” ir koeficients, kas siltumnīcefekta gāzu darbības datus sasaista ar siltumnīcefekta gāzu emisiju;
- 26) “siltumnīcefekta gāzu emisijas “no urbuma līdz riteņiem”” ir emisijas, kas atspoguļo siltumnīcefekta gāzu ietekmi, ko rada transportlīdzekļu izmantošana un transporta mezglu darbība, kā arī enerģijas piegāde minētajiem pakalpojumiem;
- 27) “aprēķinu rīks” ir lietojumprogramma, modelis vai programmatūra, kas ļauj automātiski aprēķināt transporta pakalpojuma siltumnīcefekta gāzu emisijas;

- 28) “ārējs aprēķinu rīks” ir aprēķinu rīks, ko plašam komerciālam vai nekomerciālam lietojumam tirgū piedāvā trešā persona;
- 29) “oglekļa dioksīda ekvivalents (CO₂e)” ir vienība, ko izmanto, lai salīdzinātu siltumnīcefekta gāzu radīto radiatīvo forsējumu ar oglekļa dioksīda radīto radiatīvo forsējumu;
- 30) “atbilstības novērtēšanas struktūra” ir atbilstības novērtēšanas struktūra, kā definēts Regulas (EK) Nr. 765/2008 2. panta 13. punktā.

II nodaļa

Vienotā metodika

3. pants

Vienota metodika transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķināšanai

1. Transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisijas aprēķina, pamatojoties uz vienotu metodiku EN ISO 14083:2023 “Siltumnīcefekta gāzes – Transporta ķēdes darbības radušos siltumnīcefekta gāzu emisiju kvantificēšana un ziņošana” (“EN ISO standarts”) nozīmē, tā jaunākajā redakcijā, kā norādīts šajā nodaļā.
2. Ne vēlāk kā ... [36 mēneši no šīs regulas piemērošanas dienas] Komisija novērtē nepieciešamību koriģēt jebkuru EN ISO standarta komponentu.

3. Komisija pēc savas iniciatīvas vai pēc dalībvalsts pieprasījuma var sākt atbilstības pārbaudi, lai novērtētu jebkuru EN ISO standarta grozījumu un vajadzību veikt turpmākus pielāgojumus.
4. Atkāpjoties no šā panta 1. punkta, Komisija pieņem deleģētos aktus saskaņā ar šīs regulas 17. pantu, lai papildinātu šo regulu, apzinot EN ISO standarta grozījumus vai jebkura šā panta 2. punktā minētā komponenta grozījumus, kuri rada acīmredzamu neatbilstības risku šīs regulas mērķiem un citiem piemērojamiem Savienības tiesību aktiem, jo īpaši Regulai (ES) 2021/1119, un kurus tāpēc nepiemēro.
5. Komisija ir pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus, lai pieprasītu Eiropas Standartizācijas komitejai pārskatīt EN ISO standartu, pamatojoties uz šā panta 2. punktā paredzētā novērtējuma un šā panta 3. punktā paredzētās atbilstības pārbaudes rezultātiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 18. panta 2. punktā.

6. Komisija ir pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus, lai paredzētu sīki izstrādātus noteikumus, lai precizētu šā panta 1. punktā minēto vienoto metodiku un lai nodrošinātu tās vienotu īstenošanu tirgū attiecībā uz pieeju, ar kuru nosaka attiecīgos ar emisijām saistītos parametrus siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķināšanai pirms transporta pakalpojuma sniegšanas, un ar ko attiecīgā gadījumā nosaka citus tehniskos parametrus, kuri saistīti ar siltumnīcefekta gāzu emisiju sadali vai datu elementu agregēšanu un kuri nav skaidri izskaidroti minētajā vienotajā metodikā. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 18. panta 2. punktā.

III nodaļa

Ievaddati un to avoti

4. pants

Primāro un sekundāro datu izmantošana

1. Transporta un mezglu subjekti un datu starpnieki transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķināšanas vajadzībām prioritāri izmanto primāros datus.

Dalībvalsts var noteikt primāro datu izmantošanas obligātumu attiecībā uz tādām transporta darbībām tās teritorijā, ko veic transporta un mezglu subjekti, kuru darbinieku skaits pārsniedz konkrētu, valsts tiesību aktos noteiktu robežvērtību, ja transporta pakalpojums sākas un beidzas tās teritorijā. Dalībvalsts šādu prasību nepiemēro pārrobežu transporta darbībām, tostarp transporta darbībām tranzītā caur tās teritoriju, vai MVU.

2. Neskarot valsts atbalsta noteikumus, dalībvalstis var ieviest administratīvus, finansiālus vai operacionālus stimulus, lai veicinātu primāro datu izmantošanu.
3. Sekundāro datu izmantošana transporta pakalpojuma siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķināšanai ir atļauta ar šādiem nosacījumiem:
 - a) ja siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitāšu standartvērtības ir iegūtas no:
 - i) siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitāšu standartvērtību Savienības pamata datubāzes (“Savienības pamata datubāze”), kā minēts 5. pantā; vai
 - ii) siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitāšu standartvērtību datubāzēm un datu kopām, ko pārvalda trešās personas saskaņā ar 6. pantu;
 - b) ja transporta enerģesēju siltumnīcefekta gāzu emisijas faktoru standartvērtības iegūst no centralizētās Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas faktoru standartvērtību datubāzes (“centrālā Savienības datubāze”), kā minēts 7. pantā;
 - c) ja modelēto datu pamatā ir modelis, kas izveidots saskaņā ar 3. pantā minēto vienoto metodiku, un attiecīgā gadījumā saskaņā ar šā punkta a) un b) apakšpunktā izklāstītajiem sekundāro datu izmantošanas nosacījumiem un 8. un 11. panta noteikumiem par aprēķināšanas rīku izmantošanu.

Saskaņā ar vienoto metodiku, ja transporta un mezglu subjekti veic konkrēta transporta pakalpojuma siltumnīcefekta gāzu emisiju *ex ante* aprēķinu, tie var izmantot siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitāšu standartvērtības, kas noteiktas, pamatojoties uz primārajiem datiem no tāda transporta pakalpojuma ar līdzīgiem raksturlielumiem, kurus tie paši subjekti ir veikuši gadā pirms *ex ante* aprēķina.

4. Ja transporta un mezglu subjekti un datu starpnieki kā ievaddatus izmanto primāros datus, kas jau ir izmantoti par pamatu, lai noteiktu izvaddatus, kurus saskaņā ar citiem Savienības tiesību aktiem ir verificējusi 16. pantā minētā akreditētā struktūra, 12. panta 1. punktā minētā verifikācija nav nepieciešama aprēķinā izmantoto ievaddatu avotiem, kā minēts 13. panta 2. punkta b) apakšpunktā.
5. Aprēķinot siltumnīcefekta gāzu emisijas no patērētās elektroenerģijas, transporta un mezglu subjekti un datu starpnieki var izvēlēties izmantot uz tirgu balstītu pieeju, nevis uz atrašanās vietu balstītus sekundāros datus, ar noteikumu, ka ir izpildīti EN ISO standarta J pielikumā izklāstītie nosacījumi.

5. pants

Siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitāšu standartvērtību Savienības pamata datubāze

1. Komisija ar Eiropas Vides aģentūras tehnisko palīdzību un vajadzības gadījumā ar dalībvalstu brīvprātīgu papildu ieguldījumu līdz ... [42 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] izveido Savienības pamata datubāzi. Komisija cenšas iekļaut Savienības pamata datubāzē siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitāšu standartvērtības transportlīdzekļu tipiem, ko parasti izmanto Savienībā, dažās vai visās dalībvalstīs.
2. Ja pieejams un ja ir lietderīgi, Savienības pamata datubāze ietver siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitāšu standartvērtības, par kurām vienojusies Savienība vai par kurām Savienības interesēs ir panākta vienošanās starptautiskā līmenī.
3. Savienības pamata datubāzē iekļauj atsevišķu tabulu par katru transporta veidu, jo īpaši attiecībā uz jūras kuģniecības jomas siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitāšu standartvērtībām. Jūras kuģniecības jomas datus iegūst no *Thetis-MRV* datubāzes un attiecīgā gadījumā papildina ar citiem informācijas avotiem, piemēram, no *FuelEU* datubāzes, kas izveidota, ievērojot Regulas (ES) 2023/1805 19. panta 1. punktu.

4. Izstrādājot siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitāšu standartvērtības, Komisija:
- a) piemēro uz atrašanās vietu balstītu pieeju, kas paredzēta 3. panta 1. punktā minētajā vienotajā metodikā, un attiecīgā gadījumā ņem vērā atsevišķo dalībvalstu unikālās iezīmes;
 - b) ņem vērā siltumnīcefekta gāzu emisijas faktorus, kas noteikti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001¹⁹.
5. Komisija ar Eiropas Vides aģentūras tehnisko palīdzību, ievērojot 1. punktu, nodrošina Savienības pamata datubāzes uzturēšanu, regulāru atjaunināšanu, nepārtrauktu pilnveidošanu un pienācīga līmeņa drošību, ņemot vērā jaunāko tehnoloģiju attīstību transporta nozarē un jaunas metodiskās pieejas siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķināšanai. Komisija nodrošina Savienības pamata datubāzes saderību un konsekvenci ar spēkā esošajiem Savienības tiesību aktiem. Komisija vismaz reizi gadā novērtē to, vai Savienības pamata datubāzi ir nepieciešams atjaunināt.

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).

Ja Savienības pamata datubāzē ietvertās siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitāšu standartvērtības tiek atjauninātas, Komisija nekavējoties nodrošina, ka šādas atjauninātas standartvērtības tiek darītas publiski pieejamas. Transporta un mezglu subjekti un datu starpnieki izmanto jaunākos pieejamos datus, lai aprēķinātu savas siltumnīcefekta gāzu emisijas un atklātu informāciju par tām 18 mēnešu laikā no dienas, kad atjauninājums ir darīts publiski pieejams.

Pienākums izmantot otrajā daļā minētās atjauninātās standartvērtības attiecas tikai uz jauniem izvaddatiem, kas jāaprēķina un jāatklāj pēc atjaunināšanas, neprasot jau publicētās informācijas pārskatīšanu ar atpakaļejošu spēku.

6. Publiska piekļuve Savienības pamata datubāzei, lai aplūkotu vai izmantotu siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitāšu standartvērtības, ir bez maksas, un to nodrošina visās Savienības iestāžu oficiālajās valodās.

6. pants

Trešo personu pārvaldītas siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitāšu standartvērtību datubāzes un datu kopas

1. Trešo personu datubāzes vai datu kopas izstrādātājs iesniedz Komisijai pieteikumu, lai veiktu minētajā datubāzē vai datu kopā iekļauto siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitāšu standartvērtību tehnisko kvalitātes pārbaudi. Komisija ar Eiropas Vides aģentūras tehnisko palīdzību novērtē minēto pieteikumu, veicot šādu tehnisko kvalitātes pārbaudi saskaņā ar 3. panta 1. punktā minēto vienoto metodiku.

2. Sekundāro datu iegūšanai saskaņā ar 4. panta 3. punkta a) apakšpunkta ii) punktu izmanto tikai trešo personu siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitāšu standartvērtību datubāzes un datu kopas, kas, ievērojot šā panta 1. punktu, ir novērtētas pozitīvi. Komisija publicē un uztur atjauninātu sarakstu ar tādām datubāzēm, kurās apkopotas siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitāšu standartvērtības, ko pārvalda trešās personas un kas ir novērtētas pozitīvi. Minēto atjaunināto sarakstu dara publiski pieejamu šim nolūkam izveidotā tīmekļa vietnē.
3. Šā panta 1. punktā noteikto pienākumu veikt tehnisko kvalitātes pārbaudi piemēro no ... [12 mēneši no šīs regulas piemērošanas dienas]. Pozitīvs novērtējums, kas veikts, ievērojot 2. punktu, ir derīgs divus gadus.
4. Ne vēlāk kā ... [48 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus un nosacījumus šā panta 1. punktā minētās tehniskās kvalitātes pārbaudes veikšanai un nosacījumus pozitīva novērtējuma veikšanai, ievērojot šā panta 2. punktu. Īstenošanas aktos nosaka termiņu, kādā ir jāveic tehniskās kvalitātes pārbaudes. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 18. panta 2. punktā.

7. pants

Siltumnīcefekta gāzu emisijas faktoru standartvērtību centrālā Savienības datubāze

1. Komisija ar Eiropas Vides aģentūras tehnisko palīdzību un vajadzības gadījumā ar dalībvalstu, attiecīgo ieinteresēto personu un citu Savienības nozaru struktūru brīvprātīgu papildu ieguldījumu līdz ... [24 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] izveido centrālu Savienības datubāzi. Komisija centrālajā Savienības datubāzē cenšas iekļaut siltumnīcefekta gāzu emisijas faktoru standartvērtības transporta energonesēju tipiem, ko parasti izmanto Savienībā, dažās vai visās dalībvalstīs.

2. Izstrādājot siltumnīcefekta gāzu emisijas faktoru standartvērtības, Komisija piemēro uz atrašanās vietu balstītu pieeju, kas paredzēta 3. panta 1. punktā minētajā vienotajā metodikā, un attiecīgā gadījumā ņem vērā atsevišķo dalībvalstu unikālās iezīmes.

Neskarot šā punkta pirmo daļu, Komisija ņem vērā siltumnīcefekta gāzu emisijas faktorus, kas noteikti saskaņā ar Direktīvu (ES) 2018/2001.

3. Ja pieejams un ja ir lietderīgi, centrālā Savienības datubāze ietver siltumnīcefekta gāzu emisijas faktoru standartvērtības, par kurām vienojusies Savienība vai par kurām Savienības interesēs ir panākta vienošanās starptautiskā līmenī.

4. Komisija ar Eiropas Vides aģentūras tehnisko palīdzību, ievērojot šā panta 1. punktu, nodrošina centrālās Savienības datubāzes uzturēšanu, regulāru atjaunināšanu un nepārtrauktu pilnveidošanu, un pienācīgu drošības līmeni, ņemot vērā vajadzību veikt korekcijas jebkurā standarta komponentā, kā minēts 3. panta 1. punktā, jaunāko tehnoloģiju attīstību transporta nozarē un jebkādas jaunas metodiskās pieejas siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķināšanai. Komisija nodrošina centrālās Savienības datubāzes saderību un konsekveni ar spēkā esošajiem Savienības tiesību aktiem.

Ja centrālajā Savienības datubāzē ietvertās siltumnīcefekta gāzu emisijas faktoru standartvērtības tiek atjauninātas, Komisija nekavējoties nodrošina, ka atjauninātās vērtības tiek darītas publiski pieejamas. Transporta un mezglu subjekti un datu starpnieki izmanto jaunākos pieejamos datus, lai aprēķinātu savas siltumnīcefekta gāzu emisijas un atklātu informāciju par tām 18 mēnešu laikā no dienas, kad atjauninājums ir darīts publiski pieejams.

Pienākums izmantot otrajā daļā minētās atjauninātās standartvērtības attiecas tikai uz jauniem izvaddatiem, kas jāaprēķina un jāatklāj pēc atjaunināšanas, neprasot jau publicētās informācijas pārskatīšanu ar atpakaļejošu spēku.

5. Publiska piekļuve centrālajai Savienības datubāzei, lai aplūkotu vai izmantotu siltumnīcefekta gāzu emisiju faktoru standartvērtības transporta energoģenerācijai, ir bez maksas, un to nodrošina visās Savienības iestāžu oficiālajās valodās.

8. pants
ES aprēķinu rīks

1. Līdz ... [48 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] Komisija pieņem īstenošanas aktus, lai nodrošinātu, ka lietotājdraudzīgs, bezmaksas, vienkāršots ES aprēķinu rīks, kas atvieglo aprēķinus, kuru pamatā ir primārie dati, un kas ļauj izmantot siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes standartvērtības, ja tās ir pieejamas un atbilstīgas, un siltumnīcefekta gāzu emisijas faktorus saskaņā ar, attiecīgi, 4. panta 3. punkta a) un b) apakšpunktu, tiek darīts publiski pieejams transporta operatoriem un ir izstrādāts tā, lai jo īpaši atbalstītu transporta mikrooperatorus, mazos un vidējos operatorus. Minēto ES aprēķinu rīku periodiski atjaunina. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 18. panta 2. punktā.
2. Ja transporta operatori izvaddatu noteikšanai izmanto ES aprēķinu rīku, 12. panta 1. punktā minētā verifikācija nav nepieciešama, lai noteiktu veikto aprēķinu pareizību, kā minēts 13. panta 2. punkta c) apakšpunktā.
3. Lai veicinātu to, ka transporta operatori un jo īpaši MVU plaši piemēro EN ISO standartu, ES aprēķinu rīkam pievieno rokasgrāmatu, kas MVU palīdz īstenot šo regulu un skaidri paskaidro, kā izmantot ES aprēķinu rīka funkcijas. Minēto rokasgrāmatu dara pieejamu visās Savienības iestāžu oficiālajās valodās.

IV nodaļa

Izvaddati un pārredzamība

9. pants

Transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisiju izvaddatu noteikšana

1. Izvaddatus nosaka, izmantojot vienoto metodiku un ievaddatus saskaņā ar šīs regulas 3. līdz 7. pantu.
2. Izvaddatus var noteikt, izmantojot aprēķinu rīkus. Ārējie aprēķinu rīki atbilst 11. pantā noteiktajām prasībām.
3. Izvaddati kā minimumu ietver kopējo oglekļa dioksīda ekvivalenta (CO₂e) masu katram transporta pakalpojumam un – saistībā ar attiecīgā transporta pakalpojuma veidu – vismaz vienu no šādiem kopējiem rādītājiem:
 - a) CO₂e masa uz tonnkilometru vai līdzvērtīgas vienības – kravu pārvadājumiem;
 - b) CO₂e masa uz tonnkilometru vai līdzvērtīgas vienības – kravu pārvadājumu mezgla caurlaidspējai;
 - c) CO₂e masa uz pasažierkilometru vai līdzvērtīgas vienības – pasažieru pārvadājumiem;
 - d) CO₂e masa uz pasažierkilometru vai līdzvērtīgas vienības – pasažieru pārvadājumu mezgla caurlaidspējai.

4. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 17. pantu, lai papildinātu šo regulu, papildinot šā panta 3. punktā minēto izvaddatu kopējo rādītāju sarakstu.

10. pants

Paziņošana un pārredzamība

1. Transporta un mezglu subjekti un datu starpnieki skaidri un nepārprotami atklāj izvaddatus, kad vien iespējams, pirms transporta pakalpojuma sniegšanas vai transporta līguma noslēgšanas. Ja transporta un mezglu vienības un datu starpnieki atklāj izvaddatus, paziņojumā, kas pievienots šai informācijai, tie iekļauj paziņojumu: “Siltumnīcefekta gāzu emisijas, kas aprēķinātas saskaņā ar Regulu (ES) 2026/...⁺”, vismaz vienā no Savienības iestāžu oficiālajām valodām un, ja iespējams, arī tās dalībvalsts oficiālajā valodā, kuras teritorijā pakalpojums tiek sniegts.
2. Transporta un mezglu subjekti un datu starpnieki var izvēlēties redzamā veidā norādīt šādu informāciju:
- a) vai uz to datiem attiecas 12. panta 1. punktā minētā verifikācija;
 - b) vai izvaddatu aprēķiniem tie ir izmantojušas tikai primāros datus;
 - c) vai tie ir izmantojušas 8. pantā minēto ES aprēķinu rīku.

⁺ OV: lūgums tekstā ievietot dokumentā PE-CONS 22/26 (2023/0266(COD)) iekļautās regulas numuru.

3. Ja izvaddatus iegūst un atklāj datu starpnieks, kas emisijas neaprēķina, pamatojoties uz atsevišķu kārtību, piemēro šā panta 1. punktu un 9. panta 3. punktu. Atklājot izvaddatus, datu starpnieks iekļauj atsauci uz minēto izvaddatu avotu.
4. Ja tiek izmantoti primārie dati, transporta un mezglu subjekti un datu starpnieki ir tiesīgi paziņot šo faktu jebkurai trešai personai ar nosacījumu, ka primāro datu izmantošana ir apstiprināta saskaņā ar 12. un 13. pantā paredzēto verifikāciju.
5. Transporta un mezglu subjekti un datu starpnieki, kas aprēķina siltumnīcefekta gāzu emisijas, spēj sniegt pierādījumus, kas pamato, kā tika noteikti izvaddati. Minētos pierādījumus sniedz saskaņā ar 3. panta 1. punktā minēto vienoto metodiku un:
 - a) tos izmanto par pamatu verifikācijai, ko veic saskaņā ar 12. un 13. pantu;
 - b) tos dara pieejamus pēc saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem izraudzītas kompetentās iestādes vai citas trešās personas pieprasījuma, ja tiek piemēroti atsevišķi juridiski vai līgumiski pienākumi;

- c) ja verifikācija tiek veikta saskaņā ar 12. un 13. pantu, tajā iekļauj atsauci uz 13. panta 6. punktā minēto atbilstības apliecinājumu un tās atbilstības novērtēšanas struktūras kontaktinformāciju, kas sagatavojusi atbilstības apliecinājumu;
 - d) ja izvaddatus nosaka, izmantojot 9. panta 2. punktā minēto ārējo aprēķinu rīku, tajos iekļauj atsauci uz šo aprēķinu rīku.
6. Izvaddatus un 5. punktā minētos pierādījumus nosaka skaidri un nepārprotami vismaz vienā no Savienības iestāžu oficiālajām valodām. Ja iespējams, tos dara pieejamus tīmekļa saites, QR koda vai līdzvērtīgā veidā.
7. Personas datus apstrādā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679²⁰.
8. Visi izvaddatu un 5. punktā minēto pierādījumu saņēmēji veic pasākumus, lai nodrošinātu to attiecīgo komerciālo datu konfidencialitāti, kurus apstrādā un paziņo saskaņā ar šo regulu, un lai nodrošinātu, ka šādiem izvaddatiem un pierādījumiem var piekļūt, tos apstrādāt un atklāt tikai tad, kad tas ir atļauts.

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

V nodaļa

Papildpasākumi

11. pants

Ārējo aprēķinu rīku sertifikācija

1. Ārējos aprēķinu rīkus sertificē atbilstības novērtēšanas struktūra, kura minēta 14. pantā.
2. Ārējo aprēķinu rīku izstrādātāji iesniedz pieteikumu 14. pantā minētajai atbilstības novērtēšanas struktūrai, kas novērtē ārējā aprēķinu rīka atbilstību 3. līdz 9. pantā noteiktajām prasībām. Pozitīva novērtējuma gadījumā atbilstības novērtēšanas struktūra izsniedz sertifikātu par ārējā aprēķinu rīka atbilstību šai regulai. Sertifikāts ir derīgs divus gadus. Ja novērtējums ir negatīvs, atbilstības novērtēšanas struktūra pieteikuma iesniedzējam sniedz negatīvā novērtējuma pamatojumu.
3. Attiecīgā atbilstības novērtēšanas struktūra uztur atjauninātu sarakstu ar ārējiem aprēķinu rīkiem, kurus tā ir sertificējusi, un ar tādiem, kuriem tā ir ierobežojusi, apturējusi vai anulējusi sertifikāciju. Tā dara minēto sarakstu publiski pieejamu savā tīmekļvietnē un nekavējoties paziņo Komisijai minētās tīmekļvietnes adresi.

4. Komisija savā oficiālajā tīmekļvietnē publicē viegli pieejamu sarakstu ar visiem ārējiem aprēķinu rīkiem, kas ir sertificēti saskaņā ar 1. un 2. punktu, kā arī saiti uz 3. punktā minētajām tīmekļa vietnēm.
5. Komisija pieņem īstenošanas aktus, lai paredzētu noteikumus par ārējo aprēķinu rīku sertifikāciju un par attiecīgo atbilstības sertifikātu, tostarp noteikumus par sertifikācijas ierobežošanu, atjaunošanu, apturēšanu un anulēšanu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 18. panta 2. punktā.

VI nodaļa

Siltumnīcefekta gāzu emisijas datu un aprēķinu verifikācija

12. pants

Verifikācijas tvērumi

1. Šīs regulas 9. pantā minēto izvaddatu atbilstību 3. līdz 9. pantā noteiktajām prasībām verificē 14. pantā minētā atbilstības novērtēšanas struktūra.

2. Šā panta 1. punktu piemēro transporta un mezglu subjektiem un datu starpniekiem, kas aprēķina emisijas, izņemot MVU. Verifikāciju, ievērojot šo regulu, attiecībā uz MVU var veikt pēc to pieprasījuma.

13. pants

Verifikācijas darbības

1. Atbilstības novērtēšanas struktūra, kas minēta 14. pantā, verificē to izvaddatu pamatotību, ticamību, atbilstību un precizitāti, ko atklājuši transporta un mezglu subjekti un datu starpnieki, kuri aprēķina emisijas.
2. Atbilstības novērtēšanas struktūra verificē atklāto izvaddatu atbilstību 3. līdz 9. pantā noteiktajām prasībām un pamatojoties uz 10. panta 5. punktā minētajiem pierādījumiem. Verificē:
 - a) izmantotās aprēķinu metodes;
 - b) aprēķinos izmantoto ievaddatu avotus;
 - c) veikto aprēķinu pareizību;
 - d) kopējos izmantotos rādītājus.
3. Ja tiek izmantoti ārēji aprēķinu rīki, atbilstības novērtēšanas struktūra ņem vērā attiecīgos atbilstības sertifikātus, kā minēts 11. panta 2. punktā.

4. Ja verifikācijā ir konstatēti nepareizi aprēķini vai neatbilstība 3. līdz 9. pantam, atbilstības novērtēšanas struktūra nekavējoties par to informē attiecīgos transporta un mezglu subjektus un datu starpniekus. Pēc tam minētie transporta un mezglu subjekti un datu starpnieki izlabo aprēķinu vai novērš jebkādas neatbilstības, lai verifikāciju varētu pabeigt.
5. Transporta un mezglu subjekti un datu starpnieki sniedz atbilstības novērtēšanas struktūrai visu papildu informāciju, kas tai ļauj īstenot verifikāciju. Atbilstības novērtēšanas struktūra verifikācijas laikā var veikt pārbaudes, lai noteiktu datu un aprēķinu ticamību.
6. Pēc verifikācijas pabeigšanas atbilstības novērtēšanas struktūra attiecīgā gadījumā sagatavo atbilstības apliecinājumu, kas apstiprina, ka izvad dati atbilst attiecīgajām šajā regulā noteiktajām attiecīgajām prasībām, un norāda, vai transporta un mezglu subjekti un datu starpnieki izmanto primāros datus.
7. Attiecīgā atbilstības novērtēšanas struktūra izveido un uztur atjauninātu to transporta un mezglu subjektu un datu starpnieku sarakstu, kuriem veikta verifikācija, ievērojot šo pantu. Līdz katra gada 31. martam atbilstības novērtēšanas struktūra šo sarakstu paziņo Komisijai.

8. Ja izvaddati jau ir verificēti saskaņā ar citiem Savienības tiesību aktiem, kuros paredzēti konkrēti noteikumi par izvaddatu verifikāciju un kuri nodrošina atbilstību šajā regulā noteiktajām prasībām, šādus izvaddatus uzskata par verificētiem, ievērojot šo pantu.
9. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus par izvaddatu verifikāciju, minētās verifikācijas atbilstošu biežumu un saistīto atbilstības pierādījumu. Minētajos noteikumos iekļauj noteikumus, kas attiecas uz 10. panta 5. punktā minētajiem pierādījumiem un paziņošanas tiesībām, kuras attiecas uz 10. panta 4. punktā minēto primāro datu izmantošanu. Paredzot minētos noteikumus, Komisija pienācīgi ņem vērā objektīvus kritērijus, tostarp attiecīgā transporta pakalpojuma veidu un apjomu, relatīvo neatbilstības risku un nepieciešamību izvairīties no nesamērīga administratīvā sloga. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 18. panta 2. punktā.

VII nodaļa

Akreditācija

14. pants

Atbilstības novērtēšanas struktūras

1. Atbilstības novērtēšanas struktūras akreditē, lai tās varētu veikt 11., 12. un 13. pantā minētās sertifikācijas vai verifikācijas darbības.
2. Atbilstības novērtēšanas struktūra ir neatkarīga no transporta un mezglu subjektiem un datu starpniekiem, kas iesniedz pieteikumu attiecībā uz 11., 12. un 13. pantā minētajām sertifikācijas vai verifikācijas darbībām.
3. Atbilstības novērtēšanas struktūra, tās augstākā līmeņa vadība un darbinieki, kas ir atbildīgi par sertifikācijas vai verifikācijas darbību veikšanu, neiesaistās nekādās darbībās, kas varētu ietekmēt viņu spriedumu neatkarību vai godprātību sertifikācijas vai verifikācijas darbību izpildē.
4. Atbilstības novērtēšanas struktūra un tās darbinieki sertifikācijas vai verifikācijas darbības veic ar visaugstāko profesionālo integritāti un vajadzīgo tehnisko kompetenci un darbojas bez spiediena un pamudinājumiem, jo īpaši finansiāla rakstura, kas varētu ietekmēt viņu lēmumu vai minēto darbību rezultātus, īpaši no tādu personu vai personu grupu puses, kuras ir ieinteresētas šo darbību rezultātos.

5. Atbilstības novērtēšanas struktūrai ir zināšanas, aprīkojums un infrastruktūra, kas vajadzīga, lai veiktu sertifikācijas vai verifikācijas darbības, kuras veikt tā ir akreditēta.
6. Atbilstības novērtēšanas struktūras darbinieki visu informāciju, kas iegūta, veicot sertifikācijas vai verifikācijas darbības, tur dienesta noslēpumā.
7. Ja atbilstības novērtēšanas struktūra slēdz apakšlīgumus par konkrētām darbībām, kas saistītas ar sertifikāciju vai verifikāciju, vai izmanto meitasuzņēmumu, tā uzņemas pilnīgu atbildību par apakšuzņēmēju un meitasuzņēmumu veiktajām darbībām neatkarīgi no tā, kur minētās darbības tiek veiktas, un novērtē un uzrauga apakšuzņēmēja vai meitasuzņēmuma kvalifikācijas un veikto darbu.

15. pants

Akreditācijas procedūras

1. Atbilstības novērtēšanas struktūras, kas minētas šīs regulas 14. panta 1. punktā, akreditē valsts akreditācijas struktūra, ievērojot Regulu (EK) Nr. 765/2008.
2. Katra dalībvalsts norīko iestādi, kas uztur atjauninātu akreditēto atbilstības novērtēšanas struktūru sarakstu. Minētās norīkotās iestādes minēto sarakstu dara publiski pieejamu oficiālā valdības tīmekļvietnē. Dalībvalsts var nolemt, ka šāds pienākums ir jāveic 1. punktā minētajai valsts akreditācijas struktūrai.

3. Katru gadu līdz 31. martam 1. punktā minētā valsts akreditācijas struktūra paziņo Komisijai akreditēto atbilstības novērtēšanas struktūru sarakstu, kā arī visu attiecīgo kontaktinformāciju.
4. Ja šajā regulā nav paredzēti konkrēti noteikumi par atbilstības novērtēšanas struktūru akreditāciju, piemēro Regulu (EK) Nr. 765/2008.
5. Neskarot 16. pantu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 17. pantu, lai šo regulu papildinātu, nosakot papildu metodes un kritērijus atbilstības novērtēšanas struktūru akreditācijai.

16. pants

*Verifikācija saskaņā ar citiem Savienības tiesību aktiem,
tostarp attiecībā uz jūrniecības un aviācijas nozarēm*

1. Verificētāji, kas akreditēti, ievērojot Regulas (ES) 2015/757 16. pantu un uz tās pamata pieņemtos deleģētos aktus vai ievērojot Regulas (ES) 2023/1805 14. pantu un uz tās pamata pieņemtos deleģētos aktus, var veikt atbilstības novērtēšanas struktūru verifikācijas darbības saskaņā ar šīs regulas 13. pantu. Minētos verificētājus uzskata par akreditētiem, ievērojot šīs regulas 14. un 15. pantu, veikt verifikācijas darbības attiecībā uz jūrniecības nozari.

2. Verificētāji, kas akreditēti, ievērojot Direktīvas 2003/87/EK 15. pantu un uz tās pamata pieņemtos īstenošanas aktus, var veikt atbilstības novērtēšanas struktūru verifikācijas darbības saskaņā ar šīs regulas 13. pantu. Minētos verificētājus uzskata par akreditētiem, ievērojot šīs regulas 14. un 15. pantu, veikt verifikācijas darbības attiecībā uz aviācijas nozari.
3. Šā panta 1. un 2. punktā minētie verificētāji pirms savas pirmās verifikācijas veikšanas saskaņā ar šo regulu informē 15. panta 2. punktā minēto iestādi par savu nodomu veikt atbilstības novērtēšanas struktūru verifikācijas darbības saskaņā ar šo regulu.

VIII nodaļa

Deleģētie un īstenošanas akti

17. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 3. panta 4. punktā, 9. panta 4. punktā un 15. panta 5. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz nenoteiktu laiku no ... [šīs regulas spēkā stāšanās diena].

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 3. panta 4. punktā, 9. panta 4. punktā un 15. panta 5. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģēta akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 3. panta 4. punktu, 9. panta 4. punktu un 15. panta 5. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

18. pants
Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

IX nodaļa
Nobeiguma noteikumi

19. pants
Izvērtēšana un ziņošana

Līdz ... [48 mēneši pēc šīs regulas piemērošanas dienas] Komisija veic šīs regulas izvērtēšanu, ņemot vērā tās mērķi, un Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedz ziņojumu par galvenajiem konstatējumiem.

Pirmajā daļā minētais ziņojums ietver šādus elementus:

- a) analīze par ietekmi uz transporta un mezglu subjektiem un datu starpniekiem attiecībā uz administratīvajām izmaksām, kas saistītas ar šīs regulas īstenošanu;
- b) novērtējums par to, kā vēl vairāk stimulēt primāro datu izmantošanu;

- c) analīze par ietekmi, ko rada obligāta prasība saskaņā ar šo regulu kvantificēt un atklāt siltumnīcefekta gāzu emisijas, kas piemērojama transporta un mezglu subjektiem;
- d) novērtējums par to, vai ir iespējams uzskaitīt transporta pakalpojumu radīto gaisa piesārņojumu;
- e) novērtējums par pasākumiem, kas veikti, lai nodrošinātu, ka šī regula ir pilnībā pieklūstama;
- f) analīze par to, kā datu starpnieki atklāj izvaddatus, ievērojot šo regulu, un minētās atklāšanas iespējamā ietekme uz publisko struktūru, uzņēmumu un patērētāju izdarīto izvēli;
- g) novērtējums par to, vai ir iespējams papildināt vienoto metodiku tā, lai tiktu ņemtas vērā arī tās siltumnīcefekta gāzu emisijas, kas saistītas ar transportlīdzekļu ražošanu, apkopi un likvidēšanu; šādā novērtējumā iekļauj ziņojumu par progresu, kas Starptautiskajā Standartizācijas organizācijā panākts tāda globāli atzīta standarta izstrādē, kura pamatā ir aprites cikla emisijas.

20. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

1. Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

2. To piemēro no ... [54 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas].

Tomēr 3. panta 4., 5. un 6. punktu, 5. panta 1. punktu, 6. panta 4. punktu, 7. panta 1. punktu, 8. panta 1. un 3. punktu, 9. panta 4. punktu, 11. panta 5. punktu, 13. panta 9. punktu un 15. panta 5. punktu piemēro no šīs regulas spēkā stāšanās dienas.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, ...

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs / priekšsēdētāja*